cittaslow

CITTASLOW VOEDFESTIVAL

Lekker lokaal genieten!

ZONDAG 8 SEPTEMBER 2019 11.00 - 17.00 UUR

Lekker lokaal genieten in en om het centrum van Exloo. Volg de routes en geniet van overheerlijk, duurzaam en gezond voedsel en van alles wat er verder te beleven is.

Lees voor meer informatie verder in deze special, of kijk op **voedfestival.nl**

Dit is een speciale bijlage van Week in Week uit

Harmien Haan -vorig jaar betrokken bij de organisatie van het eerste Cittaslow Voedfestival in Westerwolde- interviewde een aantal ondernemers die u op het Cittaslow Voedfestival aantreft. In deze special stelt zij de deelnemers aan u voor en kunt u lezen wat er zondagmiddag allemaal te beleven is in Exloo en op het Lofarterrein tussen Exloo en Buinen. Veel leesplezier!

Gemeente Borger-Odoorn

Dorpsraad Exloo

LOFAR

GEMEENTE WESTERWOLDE

BISTRO de Wilde Kers - SINCE 2017 -

KOFFIE

TAART

LUNCH

OOK WIJ STAAN OP HET VOEDFESTIVAL!!

www.dewildekers.nl

Bed & Breakfast 't Rond Bargie

Polweg - Exloo

cittaslow

Kom langs tijdens het Voedfestival. Een natje en een droogje worden verzorgd door De Wilde Kers uit Eeserveen en de Cum Laude Hoeve uit Sellingen. Er is ook een imker met honing en een jeneverstoker aanwezig!

Bed & Breakfast 't Rond Bargie
Veronica & Jaco Heeren
Polweg 3a | 7875 CG Exloo
Tel. 0591 - 54 92 52
info@trondbargie.nl
www.trondbargie.nl

Vers geplukte aardbeien
2 doosjes
voor € 4,-

Boer Geert

10 kilo Parels
(aardappels eigen
oogst) € 4,95

Volop verse groenten en fruit!

Wij zijn aanwezig op het Cittaslow Voedfestival!

Zandtangerweg 64A | Mussel | 0599-454447
www.geert-krops.nl
Volg ons ook op Facebook!

De Ieme Natuurvoeding

'Eet lokaal, eet mee met de seizoenen'

Marc Haan, chefkok en sinds bijna 2 jaar eigenaar van Natuurvoedingswinkel de Ieme in Borger. Ik spreek hem op een druilerige maandagmiddag in augustus en na het gesprek schijnt voor mijn gevoel de zon weer. Wat een enthousiasme straalt deze man uit. Samen met zijn medewerkers runt hij de winkel waar lokaal, biologisch(-dynamisch), eerlijk voedsel, geteeld met aandacht voor de bodem, en verantwoorde non-food producten te koop worden aangeboden.

Maar de Ieme is veel meer: De Ieme, ooit ontstaan uit een initiatief van huisvrouwen die eerlijke, gezonde en biologische producten wilden voor hun gezin. Gestart in een boerenschuur als coöperatie, men moest lid zijn om de producten te kunnen kopen. Nog steeds is er een aantal vrijwilligers betrokken bij de Ieme, sommigen al 40 jaar. Inmiddels uitgegroeid tot een volwaardige winkel waar klanten komen en blijven komen om hun boodschappen te halen. Er is, merkt Marc, meer en meer behoefte aan én biologisch én aan lokaal geteeld voedsel. Hoe kleiner je voetafdruk, hoe beter voor het milieu en het is mooi om te zien dat die kwartjes vallen, dat veel consumenten zich realiseren dat het wel degelijk scheelt dat je kiest voor lokaal en seizoensgebonden voedsel. Daarnaast komen de klanten met allerlei vragen op het gebied van voedsel en gezondheid. Het spreekt vanzelf dat je in een winkel als De Ieme niet met kluitjes het riet in wordt gestuurd, maar dat de medewerkers alles doen om jou een bevredigend antwoord te geven. Kortom, er is veel kennis in huis.

Meedoen met het Cittaslow Voedfestival is logisch: "Als Cittaslow-supporter vind ik dat we erbij horen, we gaan de mensen heerlijke hapjes aanbieden, het recept krijgt men mee en de ingredienten kunnen ze dan bij ons kopen. We vestigen op een mooie manier de aandacht op onze winkel en bevestigen dat het idee achter het Cittaslow Voedfestival ons op het lijf geschreven is: eet lokaal, eet mee met de seizoenen."

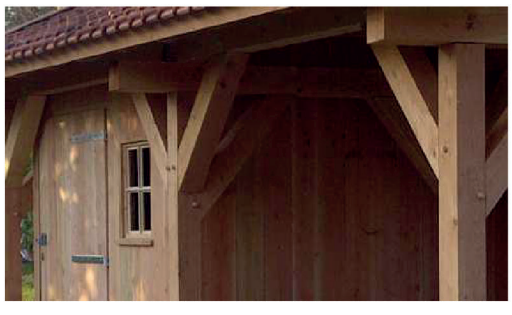

Het Gebint
Timmerwerken

Exloo www.hetgebint.eu

DE IEME natuurvoeding

Staat voor: biologisch

KWALITEIT

VEGANISTISCH

DEMETER

Regionaal

NATUUR VLEES

ELKE DAG VERS BROOD

Compleet assortiment

GLUTENVRIJE ARTIKELEN

KENNIS

VERSE SEIZOENS GROENTE & FRUIT

Met een gezonde groet van "Team de Ieme"!

Hoofdstraat 61A | Borger | Tel. 0599-236124

André Dümmer
LANDSCAPE & NATURE

FOTO-EXPOSITIE CITTASLOW VOEDFESTIVAL
Zondag 8 september 2019
(Dorpshuis | Hoofdstraat 58a | Exloo)

www.AureliaTree.com

Dorpsraad Exloo – "D'r is maar één Cittaslowkern en dat is Exloo!"

Toen ik belde om een afspraak te maken zei ze: "kom maar direct langs, ik ben thuis". Welkom, hartelijk, keukentafel en direct een open gesprek.

Wil Luchjenbroers, na 40 jaren bedrijfsleven en 4 jaar als wethouder zit ze bepaald niet stil. Ze woont op een daalders mooie plek in Exloo en heeft zich met hart en hoofd en handen gestort op de organisatie van onder meer het Cittaslow Voedfestival. Stapels met mappen waarin ze moeiteloos en snel de gezochte informatie vindt. Zoals de tekeningen en ideeën rond het nieuw in te richten dorpsplein: geweldig mooi om te zien hoe bewoners hierin samen met de gemeente plannen maken die verwezenlijkt gaan worden.

Wil bezocht vorig jaar het 1e Cittaslow Voedfestival in de gemeente Westerwolde en was zwaar onder de indruk van alles wat daar gebeurde. Geïnspireerd keerde ze huiswaarts met een kop vol ideeën: dat kunnen wij volgend jaar ook in onze gemeente. "En dan mag Borger de hunebedhoofdstad zijn, da's ook prachtig, d'r is maar één Cittaslowkern en dat is Exloo", verzekert ze me trots.

Als je als oudere inwoner van dit dorp zo bruisend en enthousiast je medebewoners mee krijgt, daarbij jong en oud een plek vindt aan jouw keukentafel om te brainstormen en plannen te smeden, als er voor iedereen een luisterend oor is en de mogelijkheid om mee te doen, ben je toch prachtig bezig. Samen je dorp zo uitdragen, de betekenis van lokaal, rust en ruimte voor iedereen, da's Cittaslow en dat leeft Wil Luchjenbroers. Ik ging in elk geval na ons gesprek vrolijk, gemotiveerd en vol vertrouwen in een feestelijke 8e september huiswaarts.

Lekker lokaal genieten in Exloo

Vorig jaar organiseerden de beide Cittaslow gemeenten Westerwolde en Borger-Odoorn het allereerste Cittaslow Voedfestival in Sellingen en omgeving. Dit jaar is het de beurt aan ons. Komt u zondagmiddag ook kijken, proeven, beleven en genieten in Exloo?

Het hele dorp staat bol van de activiteiten. De ondernemers van Borger-Odoorn, Westerwolde en zelfs daarbuiten verwelkomen u graag bij hun kraam op een van de bijzondere marktlocaties. U vindt er heerlijke en eerlijke lekkernijen, biologisch, duurzaam en afkomstig uit deze regio. Laat het u smaken! Of waag u zelf achter een van de kookpotten bij een kookworkshop. Het Cittaslow Voedfestival laat u 'lekker lokaal genieten' in een prachtige omgeving. Als u nog niet wist wat Cittaslow is, dan ervaart u dat zondagmiddag.

Ook Astron en Lofar doen mee.

Want Cittaslow staat niet alleen voor gastvrij genieten van duurzame streekproducten. Cittaslow gaat ook over innovatie, natuurontwikkeling en technologische ontwikkelingen. Stap dus op een van de gratis pendelbussen en laat u meenemen op een ware ontdekkingstocht over het Lofarterrein tussen Buinen en Exloo. Of bezoek het mobiele planetarium in Exloo.

De Dorpsraad Exloo heeft de organisatie van dit festival op zich genomen. Met veel enthousiasme hebben zij alle deelnemers gemobiliseerd en deze dag samen op poten gezet. Daarom wil ik de dorpsraad bedanken voor hun inzet en vele werk om dit Cittaslow Voedfestival in Exloo mogelijk te maken.

Ik nodig u van harte uit om zondagmiddag dit alles in Exloo te komen beleven!

Jan Seton,
burgemeester Borger-Odoorn

Agrarisch bedrijf Hoekman
Van zaaizaad tot bier

Aan de Grootakkersweg in Exloo is het bedrijf van de familie **Hoekman** gevestigd. Deze locatie vindt u aan de beleefroute. Eén van de specialisaties is de verbouw van zaaigraan (gerst). Dit product is de basis voor de productie van brouwgerst. Behalve het bezichtigen van de graanbewaring is ook **Agrifirm** aanwezig om een toelichting te geven over wat er allemaal met de gerst gebeurt en uiteraard het eindproduct. Deze keten bestaat uit zaaizaad, brouwgerst, mout en tenslotte bier. Agrifirm zal daarom de samenwerking met **Bavaria** (afnemer van de mout) ook verduidelijken.

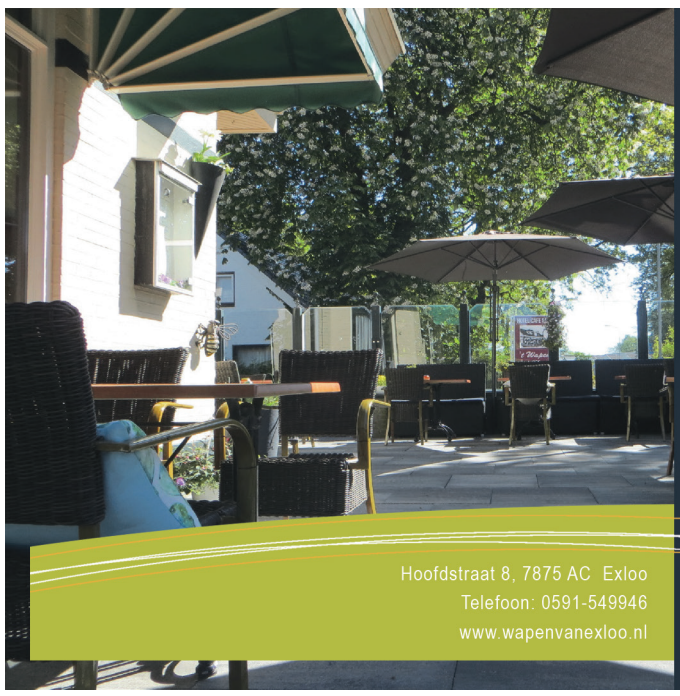

Onze faciliteiten:

HOTEL
6 eenpersoonskamers
13 tweepersoonkamers

RESTAURANT
Voor zowel de grote als kleine trek. Dagverse, seizoensgebonden producten worden in de keuken gebruikt

FAMILIEFEESTJES
Diner mogelijkheden
Diverse buffetten

VERGADERINGEN
Beamer, Flip- over, stiften

Hoofdstraat 8, 7875 AC Exloo
Telefoon: 0591-549946
www.wapenvanexloo.nl

't Wapen van Exloo

Kom ook langs tijdens
het Voedfestival!

Hoofdstraat 41
7875 AA Exloo
www.thuisop41.nl

/thuisop41

Openingstijden:
Woe t/m Za 10.00 - 17.00 uur

THUIS OP 41

moois voor thuis | lifestyle | cadeautjes

Wij staan op het
Cittaslow Voedfestival in Exloo.

Kom smullen van het landleven met de producten van eigen boerderij!
In samenwerking met Custom Cooking zal er een smakelijke proeverij zijn.

Custom Cooking
catering op maat

LOFAR – Kennismaken met astronomie, techniek en natuurontwikkeling

Hans Peeters, penningmeester van de Stichting LofarTafel, aan het woord: "De Stichting LofarTafel is in 2006 door leden van beide Hunzegebied-commissies (Voorste en Achterstediep), ondernemers, vertegenwoordigers van provincie, gemeente Borger-Odoorn en ASTRON opgericht met als doel 'het vermarkten van LOFAR' de grootste radiotelescoop ter wereld.

LOFAR (Low-Frequency Array ofwel 'lagefrequentie telescoop') bestaat uit enkele duizenden stilstaande antennetjes die in clusters staan opgesteld in het centrale LOFAR-gebied van circa 400 ha tussen Buinen en Exloo met satellietvelden in diverse omringende landen. ASTRON heeft bewust voor deze locatie gekozen i.v.m. de stilte en ongereptheid van het gebied met de mogelijkheid om, in samenwerking met Het Drentse Landschap, een nieuw natuurgebied te ontwikkelen en het Achterste Diep weer in zijn oorspronkelijke vorm te laten meanderen. We zien nu dan ook dat de flora en fauna hier weer gedijen en er zich vogels nestelen die er voorheen niet waren. Uniek hierbij is dat techniek is gecombineerd met natuurontwikkeling, deze laatste beheerd door Het Drentse Landschap.

We 'vermarkten' LOFAR, één van meest fascinerende projecten ter wereld', door het op diverse manieren en middelen onder een breder publiek onder de aandacht te brengen. Zo hebben we o.a. gidsen opgeleid voor het begeleiden van excursies in het gebied, het geven van voorlichting op scholen en organiseren we om de twee jaar een LofarDag, nu al voor de vijfde keer. We proberen vooral de belangstelling voor de studierichting techniek bij de jeugd op te wekken. We waren dan ook zeer tevreden dat ca. 60% van de bezoekers van LofarDag 2017 uit jeugd bestond. Gezien alle positieve reacties en blijvende belangstelling voor wat we als LofarTafel doen, geeft het ons de nodige energie om ons hiervoor te blijven inzetten.

De toekomst: het realiseren van een Open Science Hub genaamd 'De Oerknal' in Exloo, een uitkijktoren en een informatiecentrum in het LOFAR-gebied. De eerste Open Science Hub 'De Melkweg' is onlangs in Dwingeloo geopend. We laten belangstellenden, vooral leerlingen en studenten, kennismaken met astronomie, de techniek en de natuurontwikkeling.

De LofarDag werd altijd in de eerste week van oktober georganiseerd in samenwerking met 'Het Weekend van de Wetenschap'. Dit jaar hebben we het moeten verschuiven, zodat ook het Kapteyn Mobiele Planetarium en de Jouw Energie van Morgen Truck van de RUG mee kunnen doen. Nu organiseren we het gelijktijdig met het Cittaslow Voedfestival. Het aantal deelnemende organisaties geeft aan hoe actief men is en ook wij willen ons graag aan belangstellenden laten zien. De activiteiten worden gehouden in Exloo en het LOFAR-gebied. Er rijden pendelbussen."

Voor meer informatie:
https://lofarzone.nl/lofardag-2019

RESTAURANT
De Gaffel
Odoornerweg 1, 7872 PA Valthe - Telefoon: 0591-513536
info@restaurantdegaffel.nl - www.restaurantdegaffel.nl
Kijk voor openingstijden op onze website
Volg ons op

STEENAKKERSWEG
OUDE KAMPWEG
HOOFDSTRAAT
N34 <
BOSRAND
BOSLAAN
EES <
NOORDHOLTSWEG
HOLAKKERSWEG
BOSLAAN
GROOTAKKERSWEG
MOLENWEG
POLWEG
ZUIDERHOOFDSTRAAT
> ODOORN
ZUIDERESWEG
P
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
A
B
C
D

cittaslow

VOEDFESTIVAL EXLOO 8 SEPT

LEGENDA:

- ▶ **CENTRUMPLEIN** Zuiderhoofdstraat / Schoolstraat
- ▶ **CENTRALE POST/TIP** i
- ▶ **CITTASLOW BELEEFROUTE**
- ▶ **CULINAIRE ROUTE**
- ▶ **OPSTAP PENDELBUS LOFAR/ASTRON**

1 CENTRUMPLEIN / ZUIDERHOOFDSTRAAT / SCHOOLSTRAAT
Streekproducten / oude ambachten / 'de Bloemerie'

2 CENTRALE POST / TIP

3 DE BRINK (LEVENDE HAVE)
Konijnen, kippen, kalfjes, defilé van paarden waar kinderen op kunnen zitten, theeschenkerij 'De Blauwe Heksenketel' high tea / taarten

4 DE SMIDSWAL
Expositie (schilderijen Inge Halsema)
Fotografie: (landschapsfotograaf André Dummer)

5 GEMEENTEHUIS

6 OPSTAPPLAATS PENDELBUS ASTRON / LOFAR

7 DORPSHUIS
Lezingen, spectaculair optreden 'Djembé Band Valthe' en in de gymzaal is een tumblingbaan

8 VOETBALVELD ACHTER GEMEENTEHUIS
Activiteiten ASTRON / LOFAR, o.a. planetarium

9 BELEEF- EN BEWEEGTUIN
Oudhollandse spelletjes, ezeltje rijden, speels met voedsel, wildplukken, ambachtelijke smederij

10 BEELDENTUIN EN GALERIE ZWAKANAGA
Workshops schilderen, demonstraties beeldhouwen, glasblazen, glaslas

11 AGRARISCH BEDRIJF HOEKMAN
Ontdek de keten van zaaigraan, brouwgerst en mout tot bier

12 THUIS OP 41
Thema 'bewustworden', biologische delicatessen en theeproeverij

13 NATUURLIJK FIT EXLOO
Workshops bewegen, kennismaken met andere culturen, kook-demonstraties van Syrische, Egyptische en Marokkaanse gerechten

14 VELD
Folkloristische vereniging: houtgestookte broodoven, demonstraties maaien en dorsen, streekproducten

15 B&B RONDBARGIE
Theeschenkerij, brownies, inmaken, kinderactiviteit, jeneverstoker, imkerij

16 SCHUTRUPS SCHOENEN

A WAPEN VAN EXLOO Dubbel Doel Vlees

B BUSSEMAKER
Cittaslow Ofyr-BBQ en live cooking door top-kok Tim Starrenburg

C BRASSERIE BIJ ELS / DE MEULENHOEK
Live cooking, Big Green Egg

D BAKKERIJ PUUR AMBACHT Brood, banket en ijs

7 DORPSHUIS Blue Silver Jazz Band

B BUSSEMAKER Eikens en Warta

C DE MEULENHOEK Rudolf Kuco

B BUSSEMAKER Lezingen door astronoom Michiel Brentjens over de achtergronden en ontdekkingen van LOFAR. Live-beelden vanaf LOFAR met uitleg door Astron! Wat zien de astronomen nu eigenlijk?

Wieringa's Knappertjes

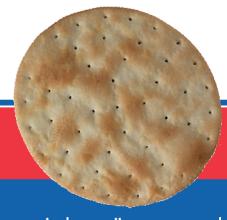

Bijna té lekker voor een cracker!

In de oude Groninger Veenkoloniën ligt Wildervank. Hier vestigden mijn grootouders zich in 1914 als bakkersechtpaar. Zij zetten de bakkerij voort van hun zwager en zus.
In 1933 bedacht opa Hendrik een nieuwe cracker: het 'Knappertje'. Dit Knappertje leek veel op scheepsbeschuit of zeekaak. Deze werd vroeger vaak meegenomen als proviand op vissersschepen en de grote vaart omdat het product lang houdbaar was. Een puur en eerlijk product bereid zonder suiker en vet, maar met een volle rijke smaak.
Nog altijd bak ik de Wieringa's Knappertjes volgens dit recept. Op dezelfde ambachtelijke wijze en met nét zoveel liefde, geduld en trots als mijn opa.

Henk Wieringa

WIERINGA'S KNAPPERTJES · 100 JAAR · SINDS 1914

www.wieringaknappertjes.nl
36e Laan 1 - 9648 EB Wildervank - 0598 313796

Een lekker Drents eitje

Lucas en Adrie Boes uit Noord Sleen en Thale en Marlous Hulshof van Een lekker Drents eitje stellen zich voor. Eerstgenoemden doen hun bedrijf over aan Thale en Marlous Hulshof die, samen met hun dochters, aan de slag gaan met het bedrijf.

Thale en Marlous: "Het is de bedoeling dat wij het bedrijf voort gaan zetten in Exloo. Wij houden kleinschalig scharrelkippen en de eieren die de kippen leggen, verpakken en verkopen wij. We hebben een boerderij, hierop werken we samen en wij vinden het belangrijk dat de met zorg geteelde producten lokaal worden genuttigd."

Dat lokaal geteelde producten ook lokaal gekocht en gegeten kunnen worden is de reden dat Thale en Marlous van harte 'ja' zeggen tegen het Cittaslow Voedfestival. Samen met een paar jonge collega-boeren hebben zij een kraam waar ze de mensen vertellen over hun werk en waar men kan proeven wat je met de mooie verse producten kunt doen.

De Kaasbank

Voor K's en meer .....

Voor vele soorten kaas, delicatessen, cadeautjes en cadeaumanden.

Voor plakjes en blokjes kaas en hapjesschalen. Kan bezorgd worden!

Al onze producten zijn op smaak geselecteerd!

webshop: www.dekaasbank.nl

Hoofdstraat 45 | 9531 AC **BORGER** | 0599 - 767278
Friesestraat 2 | 7741 GV **COEVORDEN** | 0524 - 762829
info@dekaasbank.nl | www.dekaasbank.nl

Een trotse Drent die de rust, ruimte en gemoedelijkheid van het Drentse leven omarmt

Gonda Moes en Peter van Steijn en hun Beeldentuin en Galerie Zwakanaga

Helaas trof ik Gonda en Peter niet thuis bij mijn bezoek aan hun beeldentuin en galerie Zwakanaga, maar kort erna sprak ik Peter en hij vertelde honderduit.

Een, bijna logische, eerste vraag: "Zwakanaga? Die naam zegt ongetwijfeld iets over jullie en jullie manier van leven." Zwakanaga betekent dat je vertrouwen mag hebben dat alles goed zal komen. Ooit een vakantiekaart van vrienden die in Zimbabwe vakantie vierden, waarop deze 'groet' stond. Gonda is zelf beeldend kunstenaar, daarnaast werkt ze met kinderen en in haar werk wil ze dat vertrouwen uitstralen en doorgeven. De naam van haar bedrijf was geboren. En natuurlijk noem je dan je beeldentuin en galerie ook Zwakanaga. Als kleine tuin begonnen in 2009 en inmiddels een uit de hand gelopen hobby. Met behulp van vrienden en vrijwilligers uitgegroeid tot de tuin zoals die nu is, zo'n 5000 m2 groot. De tuin met z'n verschillende borders, de vijver en de beekloop is een prachtige achtergrond voor de verschillende beelden. Een jaarlijks wisselende collectie van altijd zo'n 25 kunstenaars: beeldhouwwerk, glaswerk, keramiek, schilderijen en meer.

Op mijn vraag waarom Peter en Gonda meedoen met het Cittaslow Voedfestival antwoordt Peter dat hij zich totaal niet herkent in de slak (symbool van Cittaslow), alles moet bij hem altijd gisteren al klaar zijn, maar dat hij, als oud-Hagenaar zichzelf nu trotse Drent noemt en de rust, de ruimte en de gemoedelijkheid van het Drentse leven van harte omarmt. Daarin ook de waarde van het Cittaslow-concept wil uitdragen: aandacht voor elkaar, samenwerken, ook als dorpsgemeenschap, en elkaar het goede gunnen.

Tijdens het Cittaslow Voedfestival ontmoet u in Zwakanaga glasblazer Ruud Snakenborg met glaswerk, rvs en glas door Glaslas, beeldhouwer Margriet Meijer en schilder Jannie Eding, verder dagbesteding Urika met oud-Hollandse spelletjes en het bakken van o.a. cupcakes en Vrouw en Co zijn er met hergebruikte kleine meubeltjes. www.zwakanaga.nl

Brasserie Restaurant bij Els

Hoofdstraat 61, 7875 AB Exloo www.restaurant-bijels.nl +31(0) 591 549188

De Venehoeve

Wij zijn Han en Ingmar Veneman. Wij hebben samen in 2e Exloërmond een biologisch melkveebedrijf met eigen verzuiveling. Een gedeelte van onze melk gaat naar de melkfabriek en een gedeelte gebruiken we zelf om heerlijke producten van te maken. We vinden het belangrijk om op de ambachtelijke manier zuivel te maken. We maken geen gebruik van conserveringsmiddelen en we verwerken alleen onze eigen biologische melk.

We melken ongeveer 120 melkkoeien. De koeien worden gemolken door 2 melkrobots en in het weideseizoen mogen ze de hele dag naar buiten. Wij staan met onze zuivel dit jaar voor het eerst op het Cittaslow Voedfestival. Iedereen is welkom om te komen proeven en natuurlijk bent u in de gelegenheid om onze (h)eerlijke producten te kopen.

Activiteiten LOFAR/ASTRON: Waar is wat te doen?

In het LOFAR gebied aan de Beeksdijk tussen Buinen en Exloo is van alles te beleven. De activiteiten zijn ook zeer geschikt voor kinderen en jongeren!

- Doorlopende excursies over astronomie en natuur door speciaal opgeleide Lofargidsen
- Spelen met natuurwetenschappen in de 'jouw energie van morgen'- truck, begeleid door Theo Jurriens van de Rijksuniversiteit Groningen
- Waterbeestjes en waterkwaliteit onder begeleiding van het waterschap Hunze en Aa's
- Outdoor-activiteiten langs en op het water onder leiding van 25° Noord.
- Stand met Instituut Natuurwetenschapseducatie (IVN), het Drentse Landschap (HDL) en De Hondsrug UNESCO Geopark
- Exloo, voetbalveld achter het gemeentehuis
- Ook in het dorp Exloo is er van alles te beleven rondom LOFAR.
- Kapteyn Mobiele planetarium van de Rijksuniversiteit Groningen: rondkijken in onze hemel en kennis maken met hemellichamen
- Demonstratie Zwart Gat door ASTRON
- Kindertent: spelen en proefjes met natuur en heelal
- Zelfgebouwde elektrische voortuigen/ elektrische voertuigen Hondrug College/ Century Autogroep
- Informatiepunt LOFAR. Diner Café Bussemaker: Lezingen door Astronoom Michiel Brentjens van ASTRON over de achtergronden en ontdekkingen van LOFAR. Live-beelden vanaf LOFAR: wat zien de astronomen nu eigenlijk? Met uitleg door ASTRON.

Praktisch
De toegang is gratis. Parkeren kan bij de Exloërweg. Daar kan men kiezen: met de bolderkar naar de superterp van LOFAR of met een pendelbusje naar het gemeentehuis in Exloo.

rijrichting Bolderkar
op- en uitstaplocatie Bolderkar
informatie (excurisie's) EHBO
IVN, HDL,Geopark, 25° Noord Waterschap Hunze en Aa'
De jouw energie van morgen truck

[Foto: Marcel Kerkhof]

Thuis op 41 - conceptstore met een mix van mooie woon- en lifestyleproducten

Bij Thuis op 41 voelt het als thuis. Een inspirerende plek waar de tijd even stilstaat. Bewust leven in een menselijk tempo en genieten van het beste uit het verleden en heden. Aandacht voor duurzaamheid, producten met mooie verhalen van ver of dichtbij, fairtrade en/of biologisch. Producten waarvan wij vinden dat ze bijdragen aan een mooiere wereld en een bewuste en liefdevolle levensstijl. Op 41 kun je heerlijk vertragen, sfeer proeven, rondsnuffelen en je eindeloos verwonderen.

Speciaal voor het Cittaslow voedfestival op 8 september zetten wij een aantal kramen buiten, waarvoor wij een aantal regionale gasten hebben uitgenodigd:

► **Danielle Jukema**, van Zuster Evie uit Coevorden neemt verschillende ambachtelijk gemaakte lekkernijen mee om te proeven, zoals bijvoorbeeld muffins, brood en appelmoes.
► **Hilde Lambregts** uit Exloo is er met essentiële oliën van Young Living. Deze oliën zijn gemaakt van pure, plantaardige extracten en nemen je zintuigen mee op reis. Hilde laat zien hoe je deze oliën kunt toepassen voor je welzijn en verzorging.
► **Mirna Dijkstra van Woordenwensjes** uit Oosterhesselen heeft als missie de woorden te schrijven die jij niet kunt vinden. In de vorm van een gedichtje, een woordenwensje dat precies beschrijft wat jij wilt zeggen. Als troost, om je liefde te laten zien, of om een glimlach op een gezicht te toveren.

► **Bijenbaas met Hollandse honing:**
De honing die je in de supermarkt kunt kopen komt zelden uit Nederland en is vaak bewerkt. Bijenbaas doet het anders en houdt bijen in Nederlandse natuurgebieden. Er worden geen schadelijke middelen gebruikt en de bijen worden niet naar fruittelers en andere kwekers gebracht die wel met chemische gewasbescherming werken. Elke pot honing is terug te herleiden naar de lokale bijenbaas en naar de plek waar hij zijn bijen houdt. Van elke pot verkochte honing koopt bijenbaas een vierkante meter natuurgebied. Uiteraard kun je de vloeibare en crème-honing komen proeven.

Daarnaast laten wij op verschillende manieren de 'voed-gerelateerde' producten uit ons vaste assortiment zien, ruiken en proeven, zoals de biologische delicatessen van Lie Gourmet, biologische thee van Your Daily Teacup en Rhoeco. Neem ook eens een kijkje op **www.thuisop41.nl** of onze Instagram/Facebook pagina voor meer info en inspiratie.

INRUIL ACTIE VOOR DE HEARING FOUNDATION BIJ
VAN DEN BERG HOORTOESTELLEN

Doneer een oud hoortoestel en ontvang tot **€ 1.600,- korting** op de aanschaf van nieuwe hoortoestellen.

- **5 jaar fabrieksgarantie** op hoortoestel
- 5 jaar **gratis nazorg** en **onderhoud**
- 3 high-end modellen, **al vanaf € 849,-**
- tot **€ 1.600,-** klinkend **inruilvoordeel**

Van den Berg® HOORTOESTELLEN

Deze actie geldt voor alle aho en ric uitvoeringen uit de geavanceerde 2400-serie van de modellen: Muse, Halo² (made for iPhone) en Livio^AI.

Proud Supporter of starkey HEARING FOUNDATION

De Starkey Hearing Foundation heeft, sinds de oprichting in 1984, wereldwijd **meer dan 2.000.000 hoortoestellen** geschonken aan hulpbehoevende slechthorenden. Ook úw bijdrage helpt mee om de wereld beter te laten verstaan.

Deze hoortoestellen zijn aantrekkelijk fiscaal aftrekbaar, uw belastingvoordeel kan oplopen tot 50%.
Wij nemen graag de tijd om, gratis en vrijblijvend, úw fiscaal vOORdeel te berekenen.

Van den Berg Hoortoestellen | Torenlaan 12^C | BORGER | T. 0599 – 235 444 | info@vandenberg-hoortoestellen.nl
www.vandenberg-hoortoestellen.nl

'In Het Wilde Weg' – Gezonde voeding, eetbare wilde planten en kampvuur

Tim Horneman en Leah Groeneweg van 'In Het Wilde Weg' vertellen graag waar zij zich het liefst mee bezig houden. Tim is natuurbelevingsgids en kampvuurkok. Of het nu vogels, vissen, zoogdieren of planten zijn, alles heeft zijn grote interesse en aandacht. De kano is zijn favoriete vervoermiddel. En als het varen gedaan is zit hij het liefst in goed gezelschap bij het kampvuur te genieten van eerlijk eten.

Leah houdt van de natuur en van gezond en lekker eten. Als jong meisje nam haar moeder haar mee in de wereld van gezonde voeding en wilde kruiden. Zo leerde ze brandnetels, madeliefjes en viooltjes eten. Haar vader ging met haar op struintocht door de weilanden en dat kon niet uitblijven: de wildplukster in de dop was geboren.

'In Het Wilde Weg', zo heet het bedrijf van Tim en Leah. Samen organiseren zij natuurbelevingsactiviteiten, kanotochten, wildplukexcursies, cursussen en kookworkshops. Gezonde voeding, eetbare wilde planten en het kampvuur staan hierbij centraal. Steeds meer mensen zijn zich ervan bewust dat de mens een omslag moet maken in de wijze waarop wij met de aarde omgaan. In Het Wilde Weg wil daar aan bijdragen door mensen er bewust van te maken

dat alles met elkaar verbonden is. Wat we eten heeft invloed op onze gezondheid én op het welzijn van de aarde.

Het Cittaslow Voedfestival is een prachtig evenement, waarbij de verbinding tussen mens en natuur en de samenwerking tussen ondernemers tot uitdrukking komt. In Het Wilde Weg doet hier graag aan mee. Juist door met elkaar de waarden van Cittaslow uit te dragen, krijgen deze een breder draagvlak. *[Foto: Inge Dijkinga]*

GROENTEBOERINNETJE

Groenteboerinnetje is een groente- en akkerbouw boerderij met zorgboerderij. Jos en Astrid Platen beheren de boerderij met hulp van de deelnemers van de zorgboerderij. We verbouwen door het hele jaar heen zo'n 50 soorten groente én consumptie aardappelen en wat klein fruit, zoals aardbeien, rabarber en rode bessen.

Dit alles verkopen we grotendeels aan huis, een klein beetje afzet gaat via een groothandel. Ook is er een deel van ons bedrijf ingedeeld voor de akkerbouw; fabrieksaardappelen, suikerbieten, graan én akkerranden voor de instandhouding van het wild, vogels én insecten.

Sinds januari 2016 hebben we als extra tak een zorgboerderij: Zorgboerderij Groenteboerinnetje. De deelnemers die de dagbesteding bij ons bezoeken helpen naar vermogen mee met de voorkomende werkzaamheden.

Ook komen er leerlingen van allerlei scholen ons bezoeken. Soms leidt deze stage ook naar een uitstroom voor de dagbesteding bij ons. Soms is het snuffelstage, dan kijken de leerlingen of deze "tak van sport" iets voor hen is, of dat ze liever een andere richting uitkiezen. Jullie zien een levendig bedrijf waar van alles mogelijk is, met betrekking tot groente- en akkerbouw, natuur én zorg.

Zwakanaga
Beeldentuin - Exloo

Beeldentuin Zwakanaga
Cittaslow Voedfestival
Op 8 september kunt u bij ons verwachten: glasblazer Ruud Snakenborg, Vrouw & Co met hergebruik van kleine meubeltjes, glaswerk en r.v.s. Glaslas, beeldhouwen Margriet Meijer, schilderen Jannie Eding, Dagbesteding Urika met oud-Hollandse spelletjes en cupcakes bakken.

De catering wordt verzorgd door Heikotent uit Aalden.

Hoofdstraat 58 | Exloo |06 - 51 83 58 37 | info@zwakanaga.nl
www.zwakanaga.nl

Ontmoeten, versterken en ondersteunen

Deze dag trof ik ten huize van Grietje Zwaving (leefstijl- en vitaliteitscoach) een aantal vrouwen voor een gezamenlijk interview. Drie in Nederland geboren vrouwen en drie vrouwen die door oorlogen verdreven vanuit hun geboorteland naar hier kwamen. Naast Grietje was daar Nour Saadi uit Syrië, Mina Bahnini uit Marokko, Maro William uit Egypte, Bianca Wilms (Inlijn natuurgeneeskunde) en Harriët Prins (notaris). Allemaal hebben ze iets met voeding, met gezond, voedzaam en lekker eten.

Nour Saadi was, samen met haar echtgenoot Saleem Bachara arts in Syrië. Ze wil graag aan het werk. Als arts lukt dat niet, maar inmiddels is ze samen met haar man begonnen met interculturele dienstverlening: Sanour. Zij bieden persoonlijke begeleiding aan vluchtelingen/migranten met een hulpvraag. Maro was werkzaam als boekhouder en Mina staat nu op de vrijdagmarkt in Emmen met arganolie en natuurlijke huidverzorgingsproducten. Alle drie afkomstig uit onveilige landen, nu in Nederland wonend. Veel vrouwen zoeken elkaar op en ze vertellen dat ze elkaar van harte willen ondersteunen en versterken om zo hun slechte ervaringen en trauma's te verwerken. Ze noemen openhartig dat ze hier graag zo snel mogelijk willen integreren, dat samen koken en eten verbindt en daarin vinden deze 6 vrouwen elkaar. Ze willen het gevoel van 'samen' koesteren en met meer mensen delen. Harriët vertelt dat ze bezig is een ruimte te realiseren waarin het mogelijk is om wel 40 mensen te ontvangen. Een ruimte om lezingen en workshops te geven, elkaar te ontmoeten en wat zich verder dan ook aandient.

Tijdens het Cittaslow Voedfestival vertellen Grietje Zwaving en Bianca Wilms over hun werk als coaches en de andere vrouwen geven kookdemonstraties. Recepten uit Syrië, Egypte en Marokko met deels de ingrediënten uit onze omgeving. En mooi om te horen dat ze dit gaan doen met nog zo'n 6 tot 10 vrouwen afkomstig uit Jemen, Irak, Somalië en Iran. Dat wordt een prachtige ontmoeting tussen verschillende culturen met ongetwijfeld heerlijke hapjes en inspirerende recepten.

Genieten!

POPPEN EN BEREN DOKTER

Bij ons kunt u terecht voor reparatie en restauratie van uw dierbaar stukje speelgoed van weleer, maar ook om te snuffelen of er iets van uw gading is op het gebied van uw verzameling. U kunt bij ons diverse artikelen aantreffen.

Restauratie voor en na

U KUNT OOK TERECHT MET BRANDSCHADE

Oude spelletjes, poppen, beren, sneeuwbollen, muziekdoosjes, serviesjes, poppenwagens en poppenmeubeltjes enz.

Zuiderdiep 104 | 9571BE 2e Exloërmond | Tel. 0599-672082
E-Mail: depoppendokter@hotmail.com | www.poppenenberendokter.nl

PUUR Westerwolde

cittaslow

Proef de natuur

Kom ook naar de Cittaslow keuken bij PUUR Westerwolde: Slowfood, lokaal, duurzaam, homemade en zonder pakjes en zakjes. Iedere zondag van 12.00 tot 17.00 uur open voor bezoekers.

Unieke vergaderlocatie

PUUR Westerwolde is de nieuwe groene en duurzame groeps- en vergaderlocatie in de bossen van Sellingen. Een initiatief van Rineke Dijkinga.

www.puurwesterwolde.nl **info@puurwesterwolde.nl** **tel 0599-700289**

COLOFON

Samenstelling:	Gemeente Borger-Odoorn
Tekst:	Harmien Haan (interviews), deelnemers, gemeente Borger-Odoorn.
Fotografie	André Dümmer, Inge Dijkinga, Gijs Versteeg, Marcel Kerkhof, Gerry Grave, Marcel Kerkhof, archief deelnemers, archief gemeente Borger-Odoorn.
Advertenties:	Week in Week uit
Vormgeving:	Studio Onyx
Plattegrond:	Avitec, vormgeving: Bureau Grafique

Het Akkervarken, een nuttig Natuurtalent!

Ons doel is om varkens te houden met een dubbeldoel en op een manier die recht doet aan hun natuurlijke behoeftes.

De Akkervarkens lijken wel kleine landbouwmachientjes, ze worden ingezet als grondbewerker, onkruidbestrijder en als grasmaaier.

Akkervarken

Het komt bijna nooit voor dat de dieren op het bedrijf in Valthermond staan: het hele jaar rond staan ze als 'grondbewerkers' ergens op het land. Op de boerderij in Valthermond kunt u dagelijks op eigen gelegenheid een kijkje nemen maar ook een begeleide rondleiding behoort tot de mogelijkheden. De boerderijwinkel is geopend op zaterdag tussen 10 en 16 uur. Wij verkopen vlees van t' akkervarken en streekproducten.

Kom proeven en genieten tijdens het CittaSlow voedfestival, u ons vinden op 'de Brink' in Exloo. WWW.AKKERVARKEN.NL

Natuurlijk Fit Exloo – Sportief op het boerenerf tijdens Cittaslow Voedfestival

Martine Polling-Oosting van Natuurlijk Fit Exloo aan het woord. Ze stelt zich graag voor: "In 2013 ben ik gestart met mijn sportonderneming. Voor de start van Natuurlijk Fit Exloo was ik zeer actief in het langebaanschaatsen. Mij werd steeds vaker door mensen uit mijn omgeving gevraagd om advies/begeleiding voor het opbouwen van een betere conditie. Vanuit mijn passie voor sport werd ik hierover steeds enthousiaster. Ik volgde sportgerichte cursussen en ging daarnaast groepjes begeleiden.

Op ons akkerbouwbedrijf hebben we in september 2013 een schuurgedeelte van de boerderij ingericht om sportlessen te kunnen geven, waaronder spinning. Het erf is uitermate geschikt om ook buiten te kunnen sporten. Ondertussen werd een voormalige koeienstal omgebouwd tot een professionele sportruimte met kleedruimte en douches.

Mijn motivatie is om de mensen te laten ervaren wat bewegen met je kan doen.

Voor mij staat voorop dat er geen drempel mag zijn om bij mij te komen sporten.
Hier ligt dan ook meteen mijn persoonlijke uitdaging. Het is geweldig te zien dat een groep kan bestaan uit onder andere wedstrijdsporters, hart- en suikerpatiënten en zelfs iemand met een levertransplantatie. Dit alles in leeftijden van 16 tot en met begin 70 jaar. Ik wil graag benadrukken dat iedereen welkom is en vooral veel plezier beleeft aan het sporten. Plezier geeft motivatie.

Tijdens de belevingsroute van het Cittaslow Voedfestival kom je onder andere over het erf van onze monumentale boerderij. Ik geef tijdens deze dag workshops. Je zult ervaren dat het sporten en het boerenleven bij ons als het ware in elkaar overlopen. Mijn enthousiasme, de sportruimte én de prachtige omgeving maken de sfeer bijzonder aan het sporten bij Natuurlijk Fit Exloo.

Voor de workshops (sportkleding niet verplicht) ben je welkom op de volgende tijden: 11.30 uur, 13.00 uur, 14.30 uur en 16.00 uur.

OOST WEST HUIS BEST!
MAKELAARDIJ • TAXATIES • HYPOTHEKEN • VERZEKERINGEN • BANKZAKEN
HUIS MAKELAARDIJ
funda Beoordeling 9,2
Hoofdstraat 59
7875 AB Exloo
0591 - 548 182
info@makelaarhuis.nl
NVM
WWW.MAKELAARHUIS.NL

ALLES ONDER EEN DAK!
HUIS VERZEKERINGEN EN HYPOTHEKEN
RegioBank Zelfstandig Adviseur
Hoofdstraat 59
7875 AB Exloo
0591 - 549015
info@huisverzekeringen.nl
WWW.HUISVERZEKERINGEN.NL

Dromen, durven en doen; een portret van Rineke Dijkinga uit Sellingen, Cittaslowgemeente Westerwolde

Rineke Dijkinga, voedingsdeskundige, auteur en groendoener. Rineke geeft al jaren door het hele land lezingen over de relatie tussen de natuur, onze voeding en onze gezondheid. Voor de gezondheid van mens, dier en aarde zou het goed zijn als die voeding zoveel mogelijk (di)vers, lokaal en duurzaam is. Van daaruit ontstond het idee om een dag te organiseren om boeren, burgers en eten met elkaar te verbinden. Het idee voor het Cittaslow Voedfestival was geboren. En voor we het wisten zat 'team Rineke' met de gemeente Westerwolde en de buurgemeente Borger-Odoorn aan tafel om te kijken hoe we de organisatie van zo'n dag vorm zouden kunnen geven.

Het eerste Voedfestival heeft laten zien wat er in Westerwolde en omgeving aan streekproducten wordt gemaakt: bier, kaas, roggebrood, rundvlees, geitenvlees- en zuivel, producten van lokaal geoogste boekweit, quinoa en naakte haver. Aan de verbinding tussen boeren, producenten en de consumenten wordt verder gesponnen tijdens het komende en tweede Cittaslow Voedfestival in de gemeente Borger-Odoorn op 8 september a.s.

Rineke: "Tachtig procent van de grond in de provincie Groningen heeft een landbouwbestemming. De gewassen die er groeien worden veelal geëxporteerd om elders te worden verwerkt en opgegeten. Vervolgens eten wij in Nederland vaak voedsel dat vanuit de hele wereld naar ons toe komt. De gemiddelde consument heeft op die manier nauwelijks of geen verbinding meer met de herkomst van zijn eten. Die verbinding willen we met het Cittaslow Voedfestival weer nieuw leven in blazen.

En nu, een jaar verder, heeft Rineke haar dromen verder verwezenlijkt door De Noordmee, gelegen midden in de prachtige bossen van het Groningse Sellingen, te pachten van Staatsbosbeheer. Hier heeft ze een duurzame groene vergader- en groepslocatie, onder de naam PUUR Westerwolde, gerealiseerd. Op reservering kunnen groepen hier terecht voor vergaderen in het groen, cursusdagen, lezingen, teamdagen, groepsexcursies, trainingen en workshops en op speciale dagen en elke zondagmiddag is PUUR Westerwolde geopend voor passanten.

De keuken van PUUR Westerwolde is eigenlijk een vertaling van het Cittaslow gedachtengoed: de hoofdingrediënten van alle gerechten komen van boeren en producenten uit Westerwolde of in elk geval uit de regio: groente, granen, zuivel, vlees en zelfs oesterzwammen en Shiitake van Westerwoldse bodem. Een deel van de ingrediënten komt bovendien van Heerlijk Westerwolds Land, een initiatief van Jan Dommerholt en Rineke Dijkinga: een kleinschalig landbouwperceel, passend in de cultuurhistorie van Westerwolde, dat samen met Wageningen Universiteit en van Hall Larenstein wordt ingericht voor een Agroforestry en voedselbosbestemming. Biodiversiteit, bodemkwaliteit en 'voedingswaarde per hectare' zijn de rode draad.

Beleef
Cittaslow Westerwolde
op de fiets!

De mooiste plekjes van Westerwolde kunt u op een sportieve manier ontdekken met de speciale Cittaslow fietsroute.

De 41 kilometer lange fietstocht leidt u langs verschillende Cittaslow supporters en highlights van Staatsbosbeheer, zoals de schaapskooi in Ter Borg en de voormalige melkfabriek in Laude.

Kijk voor meer informatie en de routekaart op cittaslowwesterwolde.nl of haal de folder bij PUUR Westerwolde in de Noordmee.

GEMEENTE WESTERWOLDE

Lezingen over gezonde voeding door Rineke Dijkinga en Ineke Haisma. Locatie: Dorpshuis Exloo

Samen met vele ondernemers maakt het dorpshuis deel uit van de Cittaslow beleefroute. Verscholen tussen de school en de sporthal vindt u het dorpshuis. Hier kunt u luisteren naar twee boeiende lezingen over voedsel en wat dat zoal met ons lichaam kan doen.

11.45 uur - Rineke Dijkinga
Slowfood, de weg naar een gezond brein?
Een gezond brein staat hoog op het wensenlijstje van zowel jonge als oudere mensen. Een gezond brein draagt bij aan fitheid, vitaliteit, blijmoedigheid, een goede nachtrust, stabiliteit, stressbestendigheid, een gezond leer-, concentratie- en herinneringsvermogen. En aan nog heel veel meer! Een belangrijke voorwaarde voor een gezond brein is een gezonde darm: de 'bodem' van onze gezondheid.

Onze darmen zijn voor een optimale gezondheid ondermeer afhankelijk van voedsel uit een gezonde bodem & omgeving. Is voedsel uit een gezonde bodem en omgeving daarmee de weg naar een gezond brein? En van welk voedsel is ons brein specifiek afhankelijk? Rineke vertelt je er alles over tijdens haar lezing op het Cittaslow Voedfestival.

Meer info: www.rinekedijkinga.nl

14.00 uur – Ineke Haisma
Wat betekent goede en verkeerde voeding voor ons lichaam?
Ineke Haisma runt sinds 2005 haar praktijk in Marum. Zij helpt mensen met allerlei gezondheidsklachten en overgewicht. Ineke vindt dat wij veel te weinig weten over wat goede en verkeerde voeding voor ons lichaam betekent. Daarover schreef zij haar boek 'Met Verstand Gezond'. Ze heeft een passie voor voeding maar waarschuwt: "Pas op! We eten ons ziek!"

De meeste ziekten overkomen ons niet, er ging vaak al heel wat aan vooraf. Westerse ziektebeelden worden niet veroorzaakt door een bacterie, virus of hygiëneproblemen waaraan we vroeger overleden. We krijgen tegenwoordig te veel verkeerde stoffen binnen die onze regelsystemen, zoals het hormonale systeem, hinderen. Als orthomolecular therapeut, docent en auteur kom Ineke graag naar Exloo om dit met één woord uit te leggen! Meer info: www.meo-auxilio.nl

Aanmelden voor een lezing
Voor de lezingen is er een maximum van 75 luisteraars en na aanvang worden geen personen meer toegelaten. Bij het dorpshuis kunt u zich een uur voor aanvang van de lezingen aanmelden (vanaf 10.45 uur voor de lezing van Rineke Dijkinga en vanaf 13.00 uur voor de lezing van Ineke Haisma.